

**Міністерство освіти і науки України
Український державний університет залізничного транспорту**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою УкрДУЗТ

Протокол № 4 від « 30 » квітня 2025 р.

Ректор УкрДУЗТ

Сергій ПАНЧЕНКО

2025 Р.

ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказом ректора УкрДУЗТ

Від « 30 » квітня 2025 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ДУАЛЬНУ ФОРМУ ЗДОБУТТЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ В
УКРАЇНСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ЗАЛІЗНИЧНОГО
ТРАНСПОРТУ**

Харків 2025

I. Загальні положення

1.1 Дане положення (далі – Положення) визначає порядок організації та проведення дуальної форми здобуття вищої освіти в Українському державному університеті залізничного транспорту (далі – Університет).

1.2 Положення розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про фахову передвищу освіту», «Концепції підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти» (від 19 вересня 2018 р. № 660-р), наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про дуальну форму здобуття фахової передвищої та вищої освіти» (від 13 квітня 2023 р., № 426 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 08 червня 2023 р. № 710), «Положення про організацію освітнього процесу в УкрДУЗТ (Редакція №7 від 30.08.2024) з метою посилення практичної складової підготовки здобувачів освіти та забезпечення якості освіти на рівні сучасних вимог.

1.3. Дуальна форма здобуття фахової передвищої та вищої освіти – це спосіб здобуття освіти, що передбачає поєднання навчання в Університеті з навчанням на робочих місцях на підприємствах, в установах та організаціях (далі – роботодавці) для оволодіння програмними результатами, поглиблення практичних умінь і навичок та набуття певної кваліфікації. У вищій освіті дуальна форма є одним зі способів здобуття освіти здобувачами денної форми здобуття освіти.

1.4. Метою впровадження дуальної форми здобуття освіти в Університеті є підвищення якості підготовки здобувачів освіти для професійної діяльності. Основними завданнями дуальної форми здобуття фахової передвищої та вищої освіти є:

- зміцнення та удосконалення практичної складової освітнього процесу в Університеті із збереженням достатнього рівня теоретичної підготовки;
- забезпечення взаємозв'язку, взаємопроникнення та взаємовпливу різних систем (наука і освіта, наука і виробництво чи громадський сектор) для впровадження важливих змін, спрямованих на підвищення

якості освіти в Університеті;

- підвищення якості підготовки фахівців відповідно до реальних вимог ринку праці та забезпечення національної економіки висококваліфікованими фахівцями;
- посилення ролі роботодавців та фахових об'єднань у системі підготовки висококваліфікованих кадрів від формування змісту освітніх програм до оцінювання результатів навчання;
- модернізація змісту освіти з метою приведення їх до відповідності сучасному змісту професійної діяльності;
- підвищення рівня конкурентоздатності випускників Університеті в умовах глобалізації та сприяння підвищенню рівня їх зайнятості;
- скорочення періоду адаптації випускників Університеті до професійної діяльності;
- засвоєння здобувачами вищої освіти більшої частини практичних компетентностей (вмінь та навичок) безпосередньо на виробництві із використанням технічного обладнання та технологічного забезпечення суб'єктів господарювання (роботодавців);
- набуття здобувачами вищої освіти денної форми навчання виробничо-технологічного досвіду під час навчального процесу;
- вирішення проблем працевлаштування здобувачів вищої освіти шляхом попереднього встановлення робочих місць та планів кар'єрного зростання;
- мотивація здобувачів вищої освіти для роботи за фахом на підприємствах роботодавців шляхом створення належних умов праці, перспектив кар'єрного зростання та забезпечення додатковими соціальними гарантіями;
- вирішення соціальних проблем здобувачів вищої освіти шляхом надання їм можливостей виконання оплачуваної трудової діяльності, інтегрованої в навчальний процес;
- вирішення проблем щодо відновленні післявоєнної залізничної

інфраструктури.

1.5 . Дуальна форма передбачає часткове перенесення процесу формування програмних компетентностей і результатів навчання в умови професійної практичної діяльності. При цьому частина обсягу освітньої діяльності замість аудиторної та самостійної роботи виконується у формі навчання на робочому місці (робочих місцях) з відповідним перерозподілом навчального навантаження здобувача освіти в межах освітніх компонентів.

1.6. Навчання на робочому місці (робочих місцях) здійснюється шляхом виконання трудових функцій відповідно до трудового договору. Виконання освітньої програми за дуальною формою може передбачати навчання здобувача зі зміною робочих місць у роботодавця або його навчання на робочих місцях у кількох роботодавців.

II. Основні терміни та визначення

У цьому Положенні терміни вживаються у таких значеннях:

Договір про співпрацю – двостороння угода між ЗВО та суб'єктам господарювання, укладена в письмовій формі, що визначає основні засади взаємодії між ЗВО та роботодавцем, у тому числі в частині організації виробничого навчання на базі суб'єкту господарювання при провадженні дуальної форми здобуття вищої освіти.

Договір про здобуття вищої освіти за дуальною формою – тристороння угода, яка укладається у письмовій формі та регламентує відносини між здобувачем освіти, закладом освіти та роботодавцем з метою організації та впровадження дуальної форми здобуття освіти.

Координатор від роботодавця – призначений роботодавцем працівник, який забезпечує належну взаємодію між роботодавцем і Університетом, виконання роботодавцем взятих зобов'язань, організаційний супровід навчання за дуальною формою здобуття освіти;

Куратор – педагогічний (науково-педагогічний) працівник Університету, який супроводжує виконання індивідуального навчального плану і програми

практичного навчання на робочому місці за дуальною формою здобуття освіти та призначається ректором Університету;

Наставник — призначений роботодавцем працівник, який допомагає реалізовувати індивідуальний навчальний план здобувача освіти на робочому місці відповідно до програми практичного навчання на робочому місці.

Освітня програма — єдиний комплекс освітніх компонентів (предметів вивчення, дисциплін, індивідуальних завдань, контрольних заходів тощо), спланованих і організованих для досягнення визначених результатів навчання.

Робочий навчальний план — документ, який розробляється на основі освітньої програми та навчального плану закладом освіти у взаємодії із роботодавцем та визначає перелік та обсяг навчальних дисциплін, послідовність вивчення дисциплін, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю на один навчальний рік.

Інші терміни вжито у значеннях, визначених Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту», Кодексом законів про працю України та нормативно-правовими актами, які регулюють відносини у сферах освіти та праці.

3. Основні суб'єкти господарювання та порядок взаємодії з ними

3.1 Суб'єкти господарювання (роботодавці), в інтеграції з якими реалізується дуальна форма здобуття вищої освіти в Університеті, формуються підприємствами і організаціями (переважно — залізничного спрямування), напрямки статутної діяльності яких відповідають змісту підготовки, освітнім та іншим кваліфікаціям здобувачів вищої освіти в Університеті. Залежно від виробничої специфіки діяльності підприємства Роботодавця на ньому може реалізовуватися дуальна форма здобуття вищої освіти.

3.2 Регламент взаємодії між Роботодавцями, ЗВО та здобувачами вищої освіти в рамках провадження дуальної форми вищої освіти визначається умовами Договору про здобуття вищої освіти за дуальною формою, форма

якого наведена в додатку А до цього Положення. Предмет та умови зазначеного Договору мають обов'язково містити такі складові:

- мету навчання за дуальною формою;
- план-графік перебування здобувача вищої освіти на виробництві та в ЗВО;
- графік проведення верифікації здобувачів вищої освіти;
- навчальні заходи поза підприємствами Роботодавця;
- систему оплати праці здобувачів вищої освіти;
- умови, за яких Договір може бути розірваний;
- функції керівника дуальної освіти від ЗВО та наставника.

Додатково до тристороннього Договору про дуальну форму здобуття освіти між ЗВО та суб'єктом господарювання може укладатися двосторонній Договір про співпрацю, що визначає основні засади взаємодії між відповідними сторонами, в тому числі в частині загальних варіантів організації дуального навчання (відбору здобувачів, принципів взаємодії між координаторами тощо).

Підписанням Договору про здобуття вищої освіти за дуальною формою та/або Договору про співпрацю (в частині положень, які стосуються дуального навчання) суб'єкт господарювання акцептує норми цього Положення.

3.3 Основними (пріоритетними) роботодавцями, у взаємодії з якими реалізується дуальна форма здобуття вищої освіти в Університеті, є:

- підрозділи філій та регіональних філій акціонерного товариства «Українська залізниця» (АТ «Укрзалізниця»), включаючи лінійні підприємства, проектно-вишукувальні та інші організації;
- підрозділи метрополітенів України (КП «Харківський метрополітен», КП «Київський метрополітен», КП «Дніпровський метрополітен»);
- підприємства та організації різних форм власності й підпорядкування, що спеціалізуються на виробництві та розробленні систем, пристроїв та технологій залізничного й іншого призначення, діяльність яких відповідає профілю підготовки здобувачів вищої освіти в Університеті.

3.4 Для організації процесу дуального навчання на виробництві з боку роботодавця призначаються такі уповноважені особи:

- координатор дуального навчання від суб'єкта господарювання, який відповідальний за організаційну взаємодію між ЗВО та роботодавцем у частині погодження двосторонніх і тристоронніх договорів, навчальних планів, загальної організації навчально-виробничого процесу із залученням заінтересованих сторін тощо;
- один або декілька досвідчених наставників дуального навчання, що безпосередньо здійснюють керівництво та консультування здобувачів вищої освіти в частині виробничого навчання на робочому місці.

Фінансування роботи координаторів та наставників дуального навчання від суб'єкта господарювання повністю покладається на відповідні суб'єкти господарювання, що обов'язково зазначається в угодах між ЗВО та роботодавцями.

3.5 Для організації взаємодії між ЗВО та суб'єктами господарювання з боку ЗВО призначається координатор дуального навчання від ЗВО, який уповноважений на безпосереднє ведення переговорів та здійснення інших регламентних дій із представниками суб'єктів господарювання (координатором дуального навчання від суб'єкта господарювання, адміністрацією тощо). Відповідальність за діяльність координатора дуального навчання від ЗВО покладається на адміністрацію ЗВО.

3.6 Здобувачі вищої освіти за дуальною формою приймаються роботодавцем на роботу на повну або часткову зайнятість, яка визначається умовами Договору, із урахуванням якого складається трудовий договір між Роботодавцем та здобувачем.

3.7 У випадку, якщо здобувач вже має офіційне працевлаштування, яке повністю задовольняє профіль спеціальності, за якою він проходить навчання, здобувач повинен надати копію трудового договору після підписання угоди між ЗВО і компанією.

3.8 Посада (професія), за якою приймається на роботу кожен здобувач вищої освіти та дуальною формою, повинна відповідати профілю спеціальності (освітньої програми), за якою здобувач проходить навчання.

3.9 При призначенні здобувача вищої освіти на посаду в рамках Договору та трудового договору йому призначається грошова винагорода (у складі посадового окладу, доплат та/або надбавок) пропорційно обсягу фактичної зайнятості відповідно до штатного розпису та внутрішніх правил Роботодавця.

IV. Порядок відбору здобувачів вищої освіти за дуальною формою

4.1 Після прийняття рішення про впровадження дуальної форми здобуття освіти за обраними освітніми програмами ЗВО призначає куратора навчання за дуальною формою від закладу освіти, може створювати необхідні структурні підрозділи.

Куратор дуального навчання від ЗВО здійснює такі основні функції:

- організовує пошук та попередній відбір суб'єктів господарювання, діяльність яких відповідає профілю відповідних освітніх програм і може забезпечити формування програмних результатів навчання;
- ініціює та реалізує переговорний процес з суб'єктами господарювання щодо спільного впровадження дуальної форми здобуття освіти;
- готує та узгоджує двосторонні договори про співпрацю з суб'єктами господарювання щодо партнерства в організації здобуття освіти за дуальною формою;
- проводить інформаційну роз'яснювальну роботу серед здобувачів освіти щодо особливостей та переваг здобуття освіти за дуальною формою;
- координує організацію відбору здобувачів освіти, що бажають перейти на дуальну форму здобуття освіти та погоджує їх персональний склад з суб'єктами господарювання;
- організовує обговорення із суб'єктами господарювання змісту відповідних освітніх програм на предмет відповідності професійним стандартам та вимогам до компетентностей майбутніх фахівців;

- ініціює і контролює створення та узгодження програми навчання на робочих місцях;
- ініціює та контролює створення індивідуальних робочих навчальних планів;
- готує та погоджує з усіма сторонами договори про дуальну форму здобуття освіти;
- забезпечує неперервну комунікацію між усіма сторонами для усунення можливих недоліків в організації навчання та вирішення поточних проблем, що можуть виникати;
- ініціює та контролює призначення куратора дуального навчання для кожного здобувача освіти за дуальною формою;
- координує роботу кураторів дуального навчання;
- контролює проведення позапланового інструктажу здобувачів освіти з безпеки життєдіяльності в разі переходу на навчання за дуальною формою;
- бере участь в аналізі результатів та якості навчання за дуальною формою здобуття освіти і вносить пропозиції своєму керівництву щодо її поліпшення.

4.2 При здійсненні відбору здобувачів вищої освіти на дуальну форму навчання перевага надається таким особам:

- здобувачам освіти, що здобувають вищу освіту за рівнем «магістр» та мають вищу освіту рівня «бакалавр» за профілем діяльності Роботодавця;
- здобувачам освіти скороченої форми навчання, які мають вищу (фахову передвищу) освіту рівня «молодший бакалавр» («молодший спеціаліст») за профілем діяльності Роботодавця;
- здобувачам освіти, які здобули робочу професію в Центрі професійної підготовки Університету або професійно-технічних навчальних закладах, яка відповідає профілю діяльності роботодавця;
- здобувачам освіти, які вже працевлаштувались, працюють за фахом і мають бажання оформити дуальну форму освіти.

V. Організація освітнього процесу за дуальною формою здобуття освіти

5.1. Навчання за дуальною формою здобуття фахової передвищої освіти може здійснюватися після переведення особи, яка навчається за іншою формою здобуття освіти, на навчання за дуальною формою з відповідним навчальним планом. Таке переведення допускається з першого семестру реалізації відповідної освітньо-професійної програми, якщо частка практичного навчання за весь період опанування здобувачем освітньо-професійної програми відповідає передбаченій навчальним планом за дуальною формою здобуття фахової передвищої освіти. Переведення на навчання за дуальною формою здобуття фахової передвищої освіти супроводжується внесенням відповідних змін до індивідуального навчального плану здобувача та відображається в ЄДЕБО.

5.2. Стипендіальне забезпечення здобувачів фахової передвищої освіти за дуальною формою здійснюється відповідно до законодавства.

5.3. Навчання за дуальною формою здобуття вищої освіти може здійснюватися після переходу особи, яка навчається за денною формою здобуття освіти, на навчання за дуальною формою з відповідним навчальним планом. У разі невиконання встановленого обсягу практичного навчання здобувач вищої освіти може продовжити навчання за навчальним планом для денної форми здобуття освіти, що не є його переведенням на іншу форму здобуття освіти.

5.4. Здобувач освіти (або вступник) може самостійно знайти робоче місце для навчання та сприяти встановленню співпраці між Університетом і роботодавцем для організації навчання за дуальною формою.

5.5. Питання організації дуальної форми здобуття освіти на робочих місцях для здобувачів, в тому числі для осіб з особливими освітніми потребами, вирішуються в порядку, встановленому законодавством у сфері освіти, а також трудовим законодавством – Кодексом законів про працю, Законом України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в

Україні», Законом України «Про відпустки», Законом України «Про охорону праці» та іншими актами законодавства України.

5.6. Організація освітнього процесу за дуальною формою здобуття освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Українському державному університеті залізничного транспорту.

5.7. Функції наставника та координатора від роботодавця в реалізації дуальної форми здобуття освіти визначаються у договорі.

5.8. Питання оплати праці та трудових обов'язків працівників Університету, призначених кураторами від закладу освіти, і працівників, призначених наставниками, координаторами від роботодавців, вирішуються в порядку, встановленому законодавством.

ПОГОДЖЕНО:

Проректор університету

«28» 04 2025 р.

Артур КАГРАМАНЯН

Голова первинної
профспілкової організації

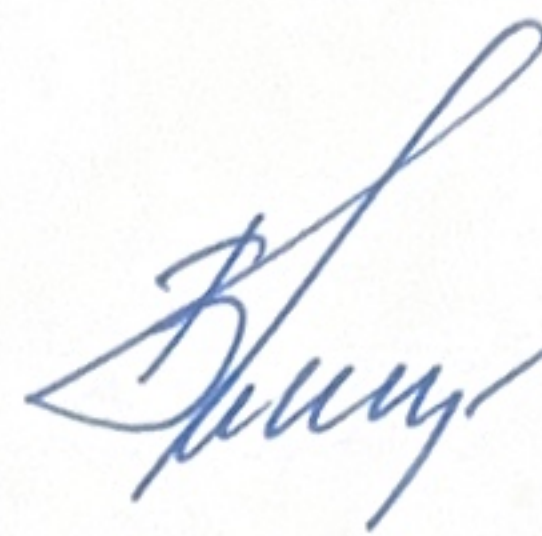
«29» 04 2025 р.

Іван ВОЙТОВ

Начальник відділу кадрів

«29» 04 2025 р.

Світлана БЕРЕЖНА

Юрисконсульт

«28» 04 2025 р.

Тетяна КОСОВА

Начальник відділу ЦНПП

«28» 04 2025 р.

Тетяна БАБЕНКО

СХВАЛЕНО

Протокол засідання вченої ради
Українського державного університету
Залізничного транспорту
«30» квітня 2025 р. № 4